

بررسی رفتار مقاومتی مخلوط خاک و ژئوفوم با درصدهای وزنی و اندازه های مختلف ژئوفوم

علی نژاد شیرازی^۱، هومن حیدریان^۲، محمدرضا جم^۳

۱ و ۳- کارشناس ارشد مهندسی ژئوتکنیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان

۲- عضو هیئت علمی رسمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان hheidariana@yahoo.com

rezaj63@live.com

خلاصه

در این مقاله، با استفاده از آزمایش‌های برش مستقیم و تک‌محوری، ویژگی‌های مقاومتی مخلوط ماسه-ژئوفوم و رس-ژئوفوم بررسی شده است. آزمایش‌های برش مستقیم در قالب 10×10 سانتی‌متر تحت سه تنش قائم ۵۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ کیلو پاسکال انجام شده است. مخلوط‌های ماسه-ژئوفوم با ۰/۲۵، ۰/۴ و ۰/۵ درصد وزنی ژئوفوم و با دو اندازه ریز (عبوری از الک ۴) و درشت (مانده روی الک ۴) بازسازی شده‌اند. مقدار درصد وزنی ژئوفوم در نمونه‌های رسی در آزمایش تک‌محوری ۰/۰۳ و ۰/۰۲ درصد وزنی رس بوده است. نتایج به دست آمده از آزمایش‌ها نشان می‌دهد که با افزایش درصد وزنی ژئوفوم، زاویه اصطکاک، میزان اتساع در ماسه و همچنین مقاومت تک‌محوری رس کاهش و چسبندگی ظاهری در مخلوط ماسه - ژئوفوم افزایش می‌یابد. با افزایش تنش‌های قائم در مخلوط ماسه و ژئوفوم (با درصد وزنی یکسان ژئوفوم) مقاومت برشی افزایش و اتساع کاهش می‌یابد. مخلوط ماسه-ژئوفوم درشت (در یک درصد وزنی یکسان ژئوفوم) دارای مقاومت برشی و میزان اتساع بیشتری نسبت به مخلوط ماسه-ژئوفوم ریز است.

کلمات کلیدی: ژئوفوم، پلی‌استایرن، مقاومت برشی، مقاومت تک‌محوری

۱. مقدمه

ژئوفوم‌ها، پرکننده‌های سبک وزنی هستند که برای بهبود برخی از خصوصیات ژئوتکنیکی خاک‌ها نظیر تورم‌زایی و ... استفاده می‌شوند. ژئوفوم‌ها به عنوان یک ماده پرکننده سبک وزن (به علت چگالی کم) در مکان‌هایی که قرصه خاک از نظر مهندسی و اقتصادی مقرون به صرفه نباشد، مورد استفاده قرار می‌گیرند. ژئوفوم‌ها دارای کاربردهای فراوانی از جمله خاکریز دیوارهای حائل، بتن‌های سبک وزن و ... هستند^۱.

بر اساس گزارش فری دنلاند^۲ (۱۹۸۷) اولین بار در دهه ۱۹۷۰ در نروژ، ژئوفوم‌ها در کارهای عملی برای بازسازی خاکریز یک پل، به کار گرفته شد. برای بررسی رفتار ژئوفوم‌ها با دانسیته، اندازه و شکل‌های مختلف آن، الراجی و همکاران^۳ (۲۰۰۰) نشان دادند که با افزایش اندازه بلوک‌های ژئوفوم، مدول الاستیسیته آن‌ها افزایش می‌یابد. هازاریکا^۴ (۲۰۰۶) با انجام آزمایش‌هایی نشان داد که در دانسیته یکسان با افزایش اندازه بلوک ژئوفوم، مقاومت فشاری آن افزایش می‌یابد. سارادهی بابو و همکاران^۵ (۲۰۰۶) با انجام آزمایش بر روی بتن‌های سبک وزن نشان دادند که با افزایش دانسیته ژئوفوم، مقاومت فشاری در بتن‌های حاوی دانه‌های ژئوفوم افزایش می‌یابد. نگوسی^۶ (۲۰۰۷) نشان داد که در آزمایش‌های فشاری محصور نشده، با افزایش دانسیته ژئوفوم، مقاومت و مدول بلوک‌های ژئوفوم افزایش می‌یابد.

آیتکین و همکاران^۷ (۲۰۰۸) بر روی یک خاک منبسط شونده بدون ژئوفوم و همین خاک با مقادیر مختلف رول‌های ژئوفوم آزمایش کردند و فشار تورم جانبی و قائم را مورد ارزیابی قرار دادند. دنگ و ژیانو^۸ (۲۰۱۰) ویژگی‌های تنش - کرنش مخلوط ماسه - ژئوفوم را با انجام آزمایش‌های برش سه‌محوری بررسی کردند.

^۱ کارشناسی ارشد مهندسی ژئوتکنیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان

^۲ عضو هیئت علمی دامشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان

^۳ کارشناسی ارشد مهندسی ژئوتکنیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد استهبان